

vorbit despre relația biunivocă existentă între producătorul și consumatorul programului de televiziune. Deoarece, dacă în sala de cinematograf vei ajunge îmbrăcat și epuizat de emoțiile descoperirii aceluși nenorocit „bilet în plus“, care-ți dă dreptul să-ți sorbi din ochi vedeta preferată, dacă la teatru cortina se va ridica misterioasă și spectacolul, printr-o forță atât de proprie și specifică lui, va realiza în fața ochilor noștri larg deschși miracolul efectuării faptului de artă acum. aici, la liberă vedere și apreciere, alături de toate aceste fenomene și, în plus, televiziunea ni-l va prezenta și pe... vecinul de peste drum, care, întâmplat prin Piața Palatului, își va da, la solicitarea reporterului, părerea despre treburile statului. Televiziunea creează deci pe de o parte, vedeta, iar pe de alta, șterge barierele dintre acest monstru sacru și omul de pe stradă, devenit la rîndu-i, spre stupoarea și admirația vecinilor și a familiei, pentru un moment, vedetă.

Mă gîndesc la toate formele novatoare practicate de teatru ultimelor decenii. Și surprind de fiecare dată în substanța lor tocmai această tendință acută de a ieși în întîmpinarea publicului, de a contopi, interpret și consumator de artă, de a transforma actul nostru teatral din soliloqui în colocviu. În acest context, aportul televiziunii devine poate de neprețuit. Fiindcă ea creează și cultivă seară de seară în spectator, calitatea lui de participant la spectacol. Să nu ne uimească așadar exigența lui generoasă... Să nu ne surprindă deci, dacă în fața micului ecran „toți vor să joace Hamlet“.

Iar nouă iubitorilor teatrului, nu ne rămîne decît să contrazicem experiența; să dovedim acestui public credincios, că o afecțiune de care devii atât de sigur nu-și pierde niciodată din preț.

M. S.

WILHELM KEMPF

sau profunzimea discreției

Ceea ce apare esențial atunci cînd îl auzi pe acest autentic artist, ajuns la maturitatea deplină a forțelor prin care își exercită înrobitoria muzicalitate, este absența oricăror modalități exterioare. „regizorale“ în dialogul cu publicul. O postură totală, de un magnific ecou, refuzat atitor performerii ai instrumentului, îl aduce pe Wilhelm Kempff cu aerul lipsit al oricărei demonstrații, în mijlocul publicului, în fața căruia perceptibilă rămîne numai esența gravă a discursului, nu și spectacolul lui. Cu toate acestea, Wilhelm Kempff creează un spectacol de sunori. Pianistul este un talmăcitor care vorbește ca pentru sine, obligînd, prin lipsa de emfază, prin sinceritatea cu care irumpe sonoritățile instrumentului, la o analogă stare lirică.

Nimic aventuros sau temerar în această *postură integrală* pe care interpretul și-o asumă. Riscurile subiectivității sînt reduse total prin stilul ce-l animează, prin cultura ce stă la bază, prin discreția de autentic interpret. În plus, la cei șaptezeci de ani ai săi, cîntă cu o forță juvenilă, cu o tentă modernă, cu un sunet purificat de orice cromă anunțatoare a unor maniere interpretative de acum cincizeci de ani. Sau poate autenticul nu are vîrste perisabile.

A doua oară în ultimii ani, Wilhelm Kempff ne-a impresionat prin toate aceste ca-

lități. Acum doi-trei ani, o integrală a concertelor pentru pian de Beethoven ni l-a dovedit titanic. Recent, un recital și un simfonic a proiectat o altă față — super-rafinată — din atîtea altele, cunoscute din înregistrări.

Un recital Bach, care va rămîne memorabil; o versiune, dintre cele mai frumoase din cîte se poate auzi a Concertului pentru pian și orchestră de Robert Schumann.

În momentul în care Kempff se așază la pian să cînte o piesă de Bach, creează indescriptibil o ambianță, un flux magnetic în care totul ajută parcă la concentrare, la profunzime și distincție. Fie că este vorba de acel monument de artă sonoră — *Variațiunile Goldberg* în care gîndirea muzicală și-a arătat cutezanța, și care la Kempff se dezvoltă cu o artă unică în toate registrele sensibilității, fie *Siciliana*, *Fantezia cromatică* și *Fuga* sau *Coralul din Cantata 107*, toate dobîndesc sensuri inefabile sub mîinile marelui pianist. Intelectualitatea muzicii lui Bach, dezvoltată cu evidență, este ideal expresionată prin cealaltă dimensiune, a densității psihologice, pe care partitura o comportă. Este probabil (după acest recital integral ne-am putut da seama mai bine) ca Wilhelm Kempff să fie azi cel mai ales interpret modern al lui Bach. În orice caz, luminile aruncate peste aceste majestuoase partituri bachiene au avut un sens revelator pentru noi toți.

După cîteva seri, întîlnirea cu romanticul Kempff, Concertul în la minor de Robert Schumann, cu elanurile sale născînde, a fost totdeauna cu cea mai mare claritate gesticulat, uzînd de un arsenal întreg de posibilități coloristice, de la filigranul fulgurant la granitul sonor, lipsit de duritate. Și peste toate, acea dăruire intensă, generoasă, acel joc de paletă psihologice cu care ne-a învățat să-l ascultăm. Pe cînd în continuare acest dialog?

Iancu Dumitrescu